

Fagfornyelsen Samfunnsfag Dekomp -Lillehammer

18.10.2019

INGER MOKKELBOST HAUG

Program for dagen 18.10.2019

12.00 – 12.30 Innledende kommentarer v/ Egil Hartberg, SELL, Lillehammer

12.30 – 12.45 Etablering av felles ambisjoner for dagen v/ Inger Mokkelbost Haug (IMH), INN

13.00 – 13.10 Samfunnsfagets kjerneverdier. Eksempler og konkretiseringer. Innledning v

13.15 – 13.50 Rundebordskonferanse. Kjerneverdier. Lokale fortolkninger. Identifisering og drøfting av eksempler og konkretiseringer til bruk i egen undervisning/ved egen skole.

13.50 – 14.05 Kaffepause

14.10 – 14.55 Hvordan kan vi koble verdier, kjerneelementer og faglig forventninger fra nye læreplaner? Kort introduksjon v/IMH

Drøfting og konkretisering rundt bordene.

15.00 – 15.45 Hvordan identifiserer vi vår skoles behov for nytenking og videreføring av etablerte praksiser innenfor fagfornyelsens ramme? Hvem deltar? Hvordan gjør vi det? Kort innledning v/ Inger Mokkelbost Haug
Rundebords-diskusjoner.

15.45 – 16.00 Kort oppsummering av dagen. Hjemreise

Hvorfor skal vi lære om samfunnet i skolen? Fagets relevans

Elevene skal bli:

- Deltakende, engasjerte og kritisk tenkende medborgere
- Se sammenheng mellom individuelle valg, samfunnsstruktur og tålegrenser i naturen
- Utforske egen identitet, lokalsamfunn, nasjonale og globalt problemstillinger
- Forstå at og hvordan historie, geografi og vår samtid er premissleverandør for
 - hvordan vi dekker våre behov
 - Hvordan makt og ressurser blir fordelt

Elevene skal kunne forstå :

- Den enkelte som historieskapt og historieskappende
- Den enkelte i ulike fellesskap
- Betydningen av majoritets og minoritetsperspektiv
- Samisk kultur og samfunnsliv

Fra utkast til samfunnsfag fagets relevans

«Slik bidreg samfunnsfaget til å styrkje elevane si forståing av seg sjølve, av samfunnet dei lever i, og av korleis dei kan påverke sitt eige liv og framtida.»

«Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget i opplæringa.

Samfunnsfaget skal bidra til skaparglede, engasjement, kritisk tenking og utforskartrong og byggje opp under haldningar og verdiar som toleranse, likeverd og respekt.

Gjennom samfunnsfaglege tenkjemåtar og metodar skal elevane utvikle eit aktivt medborgarskap bygd på medvit om demokrati, miljø, menneskerettar, likestilling og verdien av mangfald.»

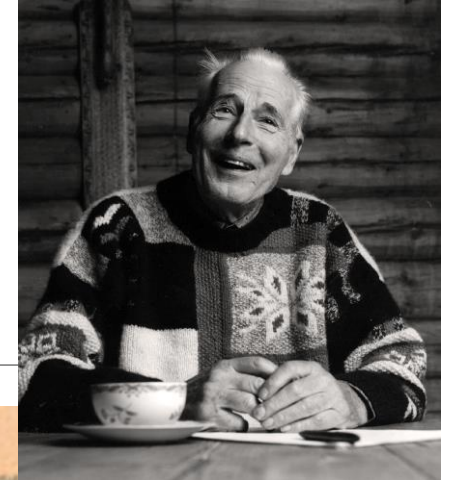
Kilde: Utkast til ny læreplan i samfunnsfag

Hvem er Inger Mokkelbost Haug?

- 2019- 1994 Miljøflyktning fra Oslo, **Lærerutdanner**/førstelektor, Elverum Lærerhøgskole/
Høgskolen i Hedmark/ Høgskolen i Innlandet
- 1994 - 1991 **Profesjonsutdanner**/amanuensis, **miljøforvaltere** v/Senter for utvikling og Miljø
(SUM), UiO og **arkitekter/planleggere** v/Arkitekthøgskolen i Oslo (AHO)
- 1989 - 1991 **Leder**, Regionalt kultursekretariat, Indre Salten kulturkontor (Saldal, Fauseke,
Sørfold, Steigen, Hamarøy)
- 1987 - 1989 **profesjonsutdanner/amanuensis** (SUM/AHO)
- 1985 - 1987 **Poet/freelanceforsker**
- 1976 – 1985 **Forsker** – Norsk institutt for by og regionforskning (NIBR)
- 1981 - 1983 **Profesjonsutdanner** – **samfunnsplanleggere** – Distriktshøgskolen i Oppland,
Lillehammer

HVA PREGET MIN INNGANG TIL LÆRERUTDANNING ?

1. Luftkvaliteten i Oslo (privat)
2. Oppdagelsen av natur-samfunn-miljø som fag i lærerutdanninga på sums oppslagstavle
3. En datter (1991) som ville knytte meg til skoleløpet anno 1997
4. Min faglige bakgrunn som jeg vurderte som svært relevant for undervisning i samfunnsfag
5. Arne Næss (filosofen) sin vurdering av "lærere og arkitekter/planleggere bærerene av samfunnets viktigste infrastruktur: den menneskelige og den fysiske"

Tre synsvinkler/perspektiv på skolegang

Regnestykket på mellomtrinnet; ganging, eller multiplikasjon med store tall

$$573 \times 35 = \underline{25695}$$

4505

2119

25695

Læreren så at svaret var riv ruskende galt;

Så spurte han:

"HVORDAN HAR DU TENKT, INGER?"

Lærerens sluttkommentar, etter forklaring og under nylæring var:

"Du regner helt riktig, men må tenke på en annen måte".

Tre synsvinkler/perspektiv på læring

Kontekst:

Besøk hos mellomtrinns-klasse i skotsk småby våren 1977 (ja, 42 år siden)

Tretti elever sitter i dyp konsentrasjon rundt fem sekskantede bord.

Elevene arbeider med ulike oppgaver/fag.

Det er intens arbeidsvilje i rommet. Tilnærmet stille.

Et spørsmål utkrystalliserer seg. Jeg spør læreren:

” What do you find most important in your work as a teacher?”

Nodding her head towards one of the children, the teacher answers me:

”First I try to guide little Heather to become herself and to trust herself in being so. Then we start our common learning journey”

Tre synsvinkler/perspektiv på læring

En PPU student sa dette etter sin første praksisperiode

”For å bli en god lærer, må jeg bli en god speider. Jeg må oppdage og hjelpe elevene til å oppdage:

- ❖ At de kan mye – men at kanskje ingen har sagt det til dem*
- ❖ Hva de kan (kanskje uten at de forstår at de kan)*
- ❖ Hvordan de viser det(kanskje uten å vite det)*

Senere må vi finne ut sammen hva eleven gjør når hun lærer, eller hva det er som gjør at hun lærer noe”

Våre liv, læring og fagfornyelse.

Opplæringens verdigrunnlag

- Menneskeverdet
- Identitet og kulturelt mangfold
- Kritisk tenkning og etisk bevissthet
- Skaperglede, engasjement og utforskertrang
- Respekt for naturen og miljøbevissthet
- Demokrati og medvirkning

Kjerneelementer i Samfunnsfag:

- Undring og utforskning
- Samfunnskritisk tenkning og sammenhenger
- Demokrati og medborgerskap
- Bærekraftig utvikling
- Identitetsutvikling og fellesskap

Endring:

- større forståelse for faget gjennom økt vekt på **metode**
- tydeligere **sammenheng** mellom geografi, historie og samfunnskunnskap
- utgangspunkt i **tverrfaglige tema**, særlig demokrati og medborgerskap og bærekraftig utvikling.
- spesielt ansvar for digitale ferdigheter

Vår deilige, daglige utfordring

*Hvordan kan jeg, i samspill med kolleger og andre samtalepartnere, utvikle en så fortrolig omgang med **nøkkelpbegrepene i fagfornyelsen** at jeg kan eie dem dem **som byggeklosser i kiste full av farger og former.***

Byggeklosser jeg kan sette sammen på nye og spennende måter hver dag, byggeklosser jeg kan kjenne igjen når jeg opplever hverdagens hendelser, lytter, leser eller ser mediefornidlede nyheter, leser fag, bøker, tegneserier osv.

Hva kan vi ta i bruk i læringa?

Alt!